

УДК 343.31

DOI <https://doi.org/10.32689/2522-4603.2025.4.1>**Олексій ВОЙЧЕК**аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ, voicheko567@ukr.net

ORCID: 0009-0008-4109-7423

**ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ
ОРГАНАМИ ПОЛІЦІЇ: СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ**

У статті здійснено комплексний аналіз ступеня наукової розробки проблеми функціонування Національної поліції України як провідного суб'єкта запобігання злочинності. Мета дослідження полягає у критичному переосмисленні існуючих теоретико-методологічних підходів до визначення ролі поліції в системі превенції правопорушень, а також у верифікації малодосліджених аспектів, що потребують подальшої наукової детермінації. Автором ґрунтовно досліджено генезис та сучасний стан доктринальних розробок зазначеної проблематики протягом періоду незалежності України. Констатовано, що питання підвищення ефективності правоохоронної діяльності у сфері запобігання злочинності перебували у центрі уваги багатьох вітчизняних науковців, що зумовило формування потужного теоретичного підґрунтя для подальших розвідок.

Систематизація та критичний аналіз сучасного масиву дисертаційних досліджень, присвячених проблематиці превенції злочинності у різних галузях юридичної науки, дозволяє констатувати дефіцит комплексних монографічних розробок, об'єктом яких є функціонування Національної поліції України як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням у контексті новітніх викликів. Зокрема, поза увагою науковців залишається трансформація правоохоронної діяльності в умовах повномасштабної збройної агресії та в процесі євроінтеграційного поступу держави. На сучасному етапі наукового пошуку актуалізується необхідність першочергового дослідження низки лакун, а саме: теоретико-методологічного забезпечення превентивної функції поліції в умовах особливого правового режиму (воєнного стану), а також компаративного аналізу зарубіжного досвіду функціонування поліцейських інституцій у сфері запобігання злочинності з метою його подальшої імплементації у вітчизняну практику.

Обґрунтовано висновок, що розробка концептуальних теоретико-прикладних засад функціонування поліції як провідного суб'єкта запобігання злочинності набуває статусу пріоритетного наукового завдання на сучасному етапі державотворення. Це передбачає імперативну необхідність розв'язання комплексу корелятивних фундаментальних та прикладних проблем, що зумовлено стратегічними векторами розвитку України: утвердженням суб'єктності в європейському правовому просторі, зміцненням інституційної спроможності держави та необхідністю ефективної протидії екзистенційним викликам збройної агресії.

Ключові слова: злочинність, кримінальні правопорушення, наукова доктрина, правове дослідження, запобігання злочинності, суб'єкти запобігання злочинності, Національна поліція України.

Oleksii Voichek. PREVENTION OF CRIMINAL OFFENSES BY POLICE: STATE OF SCIENTIFIC DEVELOPMENT

The article provides a comprehensive analysis of the degree of scientific development of the issue of the functioning of the National Police of Ukraine as a leading entity in crime prevention. The purpose of the study is to critically rethink existing theoretical and methodological approaches to defining the role of the police in the system of crime prevention, as well as to verify understudied aspects that require further scientific determination. The author thoroughly examines the genesis and current state of doctrinal developments on this issue during the period of Ukraine's independence. It is noted that the issue of improving the effectiveness of law enforcement activities in the field of crime prevention has been the focus of attention of many domestic scholars, which has led to the formation of a strong theoretical basis for further research.

Systematization and critical analysis of the current array of dissertation research devoted to the issue of crime prevention in various fields of legal science allows us to conclude that there is a shortage of comprehensive monographic studies focusing on the functioning of the National Police of Ukraine as an entity preventing criminal offenses in the context of the latest challenges. In particular, scholars have overlooked the transformation of law enforcement activities in the context of full-scale armed aggression and the process of the state's European integration. At the current stage of scientific research, there is an urgent need to study a number of gaps, namely: theoretical and methodological support for the preventive function of the police in conditions of a special legal regime (martial law), as well as a comparative analysis of foreign experience in the functioning of police institutions in the field of crime prevention with a view to its further implementation in domestic practice.

The conclusion that the development of conceptual theoretical and practical foundations for the functioning of the police as the leading entity in crime prevention is becoming a priority scientific task at the current stage of state building is well-founded. This implies the imperative need to solve a complex of correlative fundamental and applied problems, which is determined by the strategic vectors of Ukraine's development: the establishment of subjectivity in the European legal space, the strengthening of the institutional capacity of the state, and the need to effectively counter the existential challenges of armed aggression.

Key words: *crime, criminal offenses, scientific doctrine, legal research, crime prevention, crime prevention entities, National Police of Ukraine.*

Постановка проблеми. Теоретико-методологічне осмислення превентивної діяльності поліції передбачає системний аналіз багаторівневої структури запобігання злочинності, що охоплює загальносоціальний, спеціально-кримінологічний та індивідуальний аспекти. Зазначений підхід спрямований на детермінацію та подальшу елімінацію причин і умов криміналізації суспільства, здійснення корекційного впливу на представників груп ризику та запобігання конкретним актам протиправної поведінки. Сучасний вектор наукових розвідок орієнтований на оптимізацію інституційної ефективності превентивних заходів, забезпечення суворого дотримання принципу законності, чітку диференціацію компетенцій суб'єктів профілактики та мінімізацію соціальної напруженості як фундаментальної передумови зниження віктимологічних наслідків злочинності.

Сучасна наука активно розробляє методи для взаємодії всіх трьох рівнів попередження, щоб створити комплексну систему профілактики злочинності. Основний акцент робиться на розробку заходів, які дійсно знижують рівень злочинності та мінімізують її шкідливі наслідки.

Наукові розвідки орієнтовані на забезпечення суворої відповідності превентивних заходів принципу верховенства права та чітку делімітацію функціональної відповідальності інституцій, залучених до профілактичного процесу. На сучасному етапі здійснюється активна імплементація інноваційних підходів, зокрема: використання інструментарію Data Science для прогностичного моделювання криміногенної обстановки, впровадження високотехнологічних систем моніторингу та контролю, а також модернізація програм реабілітації та ресоціалізації осіб, які вчинили правопорушення, з метою запобігання рецидивній злочинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний фундамент дослідження превенції злочинності та функціональних засад діяльності її суб'єктів сформовано у працях таких вагомих представників правничої науки, як: О. М. Бандурка, Ю. В. Баулін, Т. А. Денисова, В. В. Голіна, О. М. Джужа, А. Є. Жалінський, Д. Г. Заброда, А. П. Закалюк, В. С. Зеленецький, О. Г. Кальман, А. В. Коваленко, М. Г. Колодяжний, О. М. Литвак, О. М. Литвинов, А. Н. Михненко, М. І. Хавронюк, В. В. Шаблистий, О. Ю. Шостко, Н. М. Ярмиш та інших.

Мета статті полягає у проведенні комплексного аналізу ступеня доктринальної розробки функціонування Національної поліції України як провідного суб'єкта превенції злочинності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Згідно з фундаментальними положеннями Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека детерміновані як найвища соціальна цінність. Даний конституційний імператив корелюється з обов'язком держави щодо утвердження та забезпечення прав і свобод людини й громадянина [17]. У межах реалізації зазначеного обов'язку держава імплементує свої функції через систему спеціально уповноважених органів, серед яких ключове місце посідає Національна поліція України як центральний інститут правоохоронної системи.

Згідно з положеннями ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію», даний інститут визначається як центральний орган виконавчої влади, функціональне призначення якого полягає у служінні суспільству через забезпечення охорони прав і свобод людини, протидію злочинності, а також підтримання публічної безпеки і порядку [23].

Відповідно, зміст ст. 2 зазначеного нормативно-правового акту дозволяє констатувати, що домінантним вектором діяльності органів поліції є стратегія запобігання та превенції кримінальних правопорушень. Реалізація цієї функції покладається на оперативні та слідчі підрозділи, які в межах своєї компетенції здійснюють заходи, спрямовані на детермінацію та нейтралізацію криміногенних чинників.

У вітчизняному науковому дискурсі фундамент дослідження запобігання злочинності як пріоритетного вектора безпекової політики був закладений О. М. Костенком. У праці «Злочинність як політична проблема для України і Європи» (1993 р.) автором вперше на концептуальному рівні було обґрунтовано категорію "кримінологічна безпека людини". Дане поняття дефініювалося як стан «захисності сукупності елементів, необхідних для нормальної (такої, що відповідає законам природи) життєдіяльності індивіда, від проявів сваволі, що реалізуються у формі злочинних посягань» [18, с. 215–216].

У межах окресленого наукового дискурсу особливої ваги набувають теоретичні напрацювання В. В. Голіни. Вчений акцентує увагу

на тому, що «профілактика захисту як світова стратегія зменшення практичних можливостей злочинних проявів потребує наукового обґрунтування запобіжного впливу на свідомість потенційних злочинців технічної охоронної озброєності суспільства, вивчення практики уразливості і можливостей захисту тих чи інших матеріальних і духовних цінностей від злочинних посягань, використання новітніх засобів їх захисту в різних сферах життя, виробництва, розподілу благ тощо, зацікавленість держави в залученні та впровадженні різних ноу-хау, дослідження доцільності запозичення світового досвіду профілактики захисту в національному просторі та ін.» [10, с. 151].

У фаховій літературі акцентується увага на тому, що на певному етапі генезису вітчизняної правоохоронної системи правозастосовна діяльність характеризувалася векторизацією зусиль на боротьбу з правопорушеннями як цілісним суспільно-небезпечним явищем [12, с. 60–61].

У контексті дослідження функціональної ролі поліції у сфері превенції злочинності вагоме значення має науковий доробок О. М. Литвака, зокрема його праця «Державний контроль за злочинністю (кримінальний аспект)» (2001) [19]. У зазначеній роботі автором здійснено ретельний аналіз специфіки імплементації державного контролю над злочинністю, розкрито інституційну структуру механізму даної діяльності, а також визначено місце та роль відповідних правоохоронних інституцій у межах цієї системи.

Фундаментальне значення для розвитку вітчизняної правової думки має праця А. П. Закалюка – «Курс сучасної української кримінології: теорія і практика» у трьох книгах [13; 14; 15]. Дане дослідження зберігає високий ступінь актуальності та репрезентативності, виступаючи не лише ґрунтовним доктринальним базисом для наукових розвідок, а й ключовим навчально-методичним ресурсом для закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

У колективній монографії «Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект» здійснено ґрунтовну експлікацію функціональної структури правоохоронної діяльності. Авторами запропоновано класифікацію ключових функцій, що охоплює: охоронну, превентивну (профілактичну), контрольно-наглядову, регулятивну, каральну та виховну. Деталізовано специфіку імплементації зазначених функцій, а також окреслено перспективні вектори їх модернізації з урахуванням динамічної трансформації соціально-

політичних, економічних та інших детермінант суспільного буття [8].

Вагомий внесок у розвиток доктрини превенції злочинності становлять фундаментальні праці В. В. Голіни «Запобігання злочинності (теорія і практика)» (2011) [10] та О. В. Шевченка «Кримінологічна характеристика та запобігання корупційній злочинності» (2012) [27], у яких деталізовано праксеологічні аспекти профілактичної діяльності.

Особливої уваги заслуговує науковий доробок О. М. Джужі, зокрема монографія «Запобігання злочинам: кримінологічно-віктимологічна парадигма» (2015) [11]. У цій праці автором здійснено концептуальний аналіз віктимологічного вектора превенції, що дозволило якісно поглибити розуміння механізмів мінімізації ризиків віктимізації населення та вдосконалити стратегії захисту потенційних жертв кримінальних правопорушень.

Репрезентативним прикладом системного наукового пошуку в царині теоретико-методологічних основ кримінологічного забезпечення протидії злочинності є фундаментальна праця В. М. Бесчастного (2018), у якій сформульовано поняття кримінологічного забезпечення протидії злочинності, визначено структуру і зміст відповідної теорії у системі загальної теорії протидії злочинності, а також визначено основні ознаки і властивості системи кримінологічного забезпечення протидії злочинності [6].

Вагомим внеском у розвиток доктрини правоохоронної діяльності став захист дисертаційного дослідження С. О. Бичіна «Детективна діяльність в механізмі запобігання злочинності» (2019) [7]. У зазначеній праці автором здійснено концептуальне розмежування між державним та приватним секторами превентивної діяльності. Особливої наукової уваги заслуговує проведена дослідником експлікація сутнісних характеристик та специфічних ознак запобіжної детективної діяльності в розрізі різних суб'єктів: функціональної специфіки детективних підрозділів Національного антикорупційного бюро України; превентивного потенціалу детективної складової Національної поліції України; правових та праксеологічних засад приватної детективної діяльності у загальній системі запобігання кримінальним правопорушенням.

Знаковим етапом у розвитку вітчизняної юридичної думки став захист дисертаційного дослідження А. В. Коваленка «Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні» (2020) [16]. У праці здійснено комплексний

змістовний аналіз феномену кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, досліджено генезис його історичних форм, розкрито сутнісне наповнення та внутрішній механізм функціонування.

Особлива наукова цінність дослідження полягає у формулюванні авторських концептів та верифікації наявних аргументів, що дозволило обґрунтувати виокремлення зазначеного масиву знань у самостійну кримінологічну теорію середнього рівня. Це створило надійне підґрунтя для подальшої інституціоналізації превентивних функцій поліції в системі забезпечення національної безпеки.

Окремої уваги заслуговує дисертаційне дослідження М. О. Семенишина «Теорія та практика запобігання корисливо-насильницьким злочинам органами та підрозділами Національної поліції України (за матеріалами операції Об'єднаних сил)» [26]. У зазначеній праці автором репрезентовано цілісну концепцію оптимізації механізму запобігання відповідній категорії кримінальних правопорушень. Наукова новизна підходу полягає у розробці комплексних пропозицій щодо модернізації чинного законодавства, спрямованих на підвищення інституційної ефективності органів поліції в умовах особливого правового режиму та специфічного безпекового середовища.

Значний інтерес для порівняльно-правового аналізу становить наукова праця «Кримінологічні засади протидії злочинності органами поліції в Україні та країнах ЄС» (2021) [25]. У дослідженні концептуалізовано сутність і змістовне наповнення дефініції «система суб'єктів протидії злочинності», а також здійснено детальну типізацію напрямів інтерсуб'єктної взаємодії органів поліції. Авторами диференційовано форми співпраці залежно від стратегічних цілей, тактичних завдань та ступеня кореляції такої взаємодії з результативністю гарантування безпекового середовища. Окрему увагу приділено детермінації проблемних аспектів розбудови ефективних комунікаційних зв'язків між суб'єктами превенції, що дозволяє виявити бар'єри на шляху до імплементації європейських стандартів у вітчизняну правоохоронну практику.

Фундаментальне значення для розвитку превентивної парадигми має праця А. Є. Фоменка «Теоретико-прикладні засади кримінологічної діяльності Національної поліції України» (2021) [26]. У даному дослідженні автором проведено ґрунтовну структурно-функціональну характеристику кримінологічного складника в діяльності пра-

воохоронних органів та здійснено критичний аналіз нормативно-правового регулювання відповідної сфери.

Ключовим теоретичним здобутком праці є обґрунтування авторської концепції кримінологічної діяльності Національної поліції. В її основу покладено імператив імплементації інноваційних форм і методів надання поліцейських послуг, а також запровадження критеріїв оцінки ефективності поліцейської діяльності через інститут громадського моніторингу та рівень суспільної довіри.

Особливої наукової та практичної релевантності набуло опубліковане у 2022 році колективне дослідження «Поліцейська юрисдикція в умовах воєнного стану» за загальною редакцією Д. В. Швеця та М. О. Семенишина [22]. У праці представлено комплексний аналіз організаційно-тактичних засад функціонування поліцейської юрисдикції в умовах збройної агресії. Авторами деталізовано специфіку правозастосовної діяльності працівників поліції у сфері латентних та очевидних злочинів, акцентовано увагу на методологічних аспектах правової кваліфікації та процесуальних особливостях досудового розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану. Окремим вектором дослідження виступає обґрунтування трансформації превентивного інструментарію поліції, адаптованого до викликів і загроз сучасної безпекової ситуації.

У 2024 році науковий простір збагатився дисертаційним дослідженням, у якому репрезентовано цілісний підхід до формування кримінологічних засад запобігання кримінальним правопорушенням у діяльності Національної поліції України. Автором окреслено шляхи розв'язання комплексу фундаментальних та прикладних проблем, а також сформульовано низку інноваційних кримінологічних положень і практичних рекомендацій, адаптованих до сучасних викликів [21].

Паралельно, на рівні дисертаційного аналізу 2024 року, здійснено ґрунтовне узагальнення специфіки функціонування підрозділів Національної поліції у сфері превенції корупційних правопорушень. Дослідження дозволило систематизувати особливості антикорупційної діяльності в умовах динамічної трансформації правоохоронної системи [20].

У системі правоохоронних інституцій провідне місце посідає Національна поліція, на яку покладено стратегічне завдання щодо оптимізації та повномасштабної реалізації антикриміногенного потенціалу органів правопорядку [1; 2; 3; 4; 5]. Тривалий час спостерігалася певна недооцінка функціональних

можливостей поліції як у науково-доктринальному дискурсі, так і в правозастосовній практиці. Це супроводжувалося відсутністю концептуальної єдності щодо визначення цілей, завдань, а також місця і ролі цього органу в загальній ієрархії суб'єктів кримінологічної превенції.

На сучасному етапі генезису поліції впроваджується концепція розбудови модерного правоохоронного інституту, спроможного ефективно нівелювати актуальні безпекові загрози та відповідати соціальним очікуванням громадян. Релевантні тенденції суспільного розвитку, зокрема в контексті євроінтеграційних процесів, зумовили відмову від архаїчної моделі взаємодії правоохоронних органів і суспільства. Остання ґрунтувалася на пріоритеті державного примусу, що наразі детермінує перехід до сервісно-орієнтованої парадигми, де в основі лежить партнерство та дотримання прав людини.

Висновки. Резюмуючи вищевикладене, слід констатувати, що проблематика запобігання злочинності, ієрархія суб'єктів превен-

тивної діяльності, а також функціональний статус поліції в цій системі традиційно перебувають у центрі уваги вітчизняного наукового дискурсу. Аналіз релевантних теоретичних розвідок дозволяє стверджувати, що сучасна кримінологічна думка демонструє виразну тенденцію до модернізації та інтенсифікації пошуку інноваційних рішень, зокрема через адаптацію провідного зарубіжного досвіду та імплементацію новітніх технологічних досягнень у правоохоронну практику.

Попри значний масив напрацювань, розроблення науково обґрунтованих теоретико-прикладних засад діяльності поліції як ключового суб'єкта запобігання злочинності набуває критичної ваги на сучасному етапі. Необхідність вирішення комплексу суміжних фундаментальних і прикладних завдань зумовлена як процесами зміцнення української державності та євроінтеграційним вектором розвитку, так і нагальною потребою у формуванні ефективних механізмів протидії злочинності в умовах відсічі збройній агресії проти України.

Література:

1. Бабенко А. М. Аналіз та запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються озброєними молодіжними організованими угрупованнями. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 54–59.
2. Бабенко А. М. Запобігання злочинності в регіонах України: концептуально-методологічний та праксеологічний вимір : монографія. Одеса : ОДУВС, 2014. 416 с.
3. Бабенко А. М. Запобігання організованим, озброєній та терористичній злочинності як складова безпеки в умовах євроінтеграції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 4, ч. 1. С. 54–58.
4. Бабенко А. М. Сучасний стан та тенденції наркозлочинності, вбивств та самогубств у містах і сільських районах України: кримінологічний вимір та запобігання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Спец. вип. № 1 (91). С. 16–26.
5. Бабенко А. М. Тактико-психологічні, кримінально-процесуальні, адміністративно-правові та оперативно-розшукові заходи профілактики і запобігання кримінальним правопорушенням. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 1. С. 14–22.
6. Бесчастний В. М. Теорія та практика кримінологічного забезпечення протидії злочинності в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2018. 32 с.
7. Бичін С. О. Детективна діяльність в механізмі запобігання злочинності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2019. 223 с.
8. Ведерніков Ю. А., Кучук А. М. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект. Київ : Знання України, 2009. 219 с.
9. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
10. Голіна В. В. Кримінологічна профілактика злочинності: поняття, специфіка, структура, об'єкт запобіжного впливу. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2015. Вип. 29. С. 145–154.
11. Джу́жа О. М. Запобігання злочинам: кримінологіко-віктимологічна парадигма : монографія. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2015. 331 с.
12. Дума В., Цимбалюк В. Правозастосування та форми його здійснення. *Правова інформатика*. 2006. № 3 (11). С. 59–62.
13. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. 424 с.
14. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. Кн. 2: Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. 712 с.
15. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. Кн. 3: Практична кримінологія. 320 с.

16. Коваленко А. В. Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2020. 455 с.
17. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 29.10.2025).
18. Костенко О. М. Воля і свідомість злочинця (дослідження із застосуванням принципу натуралізму) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ, 1995. 321 с.
19. Литвак О. М. Державний контроль за злочинністю (кримінологічний аспект) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Харків : Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого, 2001. 370 с.
20. Міновський В. В. Національна поліція України як суб'єкт запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням : дис. ... канд. юрид. наук : 081. Київ : Науково-дослідний інститут публічного права, 2024. 243 с.
21. Панфьоров П. І. Національна поліція України як суб'єкт запобігання кримінальним правопорушенням : дис. ... канд. юрид. наук : 081. Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 236 с.
22. Поліцейська юрисдикція в умовах воєнного стану : монографія / за заг. ред. Д. В. Швеця, М. О. Семенишина. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 552 с.
23. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 29.10.2025).
24. Семенишин М. О. Теорія та практика запобігання корисливо-насильницьким злочинам органами та підрозділами Національної поліції України (за матеріалами операції Об'єднаних сил) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2021. 40 с.
25. Тарасевич Ю. В. Кримінологічні засади протидії злочинності органами поліції в Україні та країнах ЄС : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Ірпінь, 2021. 231 с.
26. Фоменко А. Є. Теоретико-прикладні засади кримінологічної діяльності Національної поліції України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Дніпро, 2021. 422 с.
27. Шевченко О. В. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційній злочинності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2012. 16 с.

Дата першого надходження статті до видання: 24.11.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.12.2025